

قیام ۱۵ خرداد آغاز شکل‌گیری نهضت ادامه دار انقلاب است

پیش از ۱۵ خرداد تمام قیام‌ها و حرکت‌ها علیه استعمار و سلطه جویی، مقطعی بود و تحول ساز و ادامه‌دار نبود اما قیام ۱۵ خرداد نقطه عطف حرکت انقلاب اسلامی به شمار می‌رود.

به گزارش سایت خبری پرسون، ماهیت اصلی سیاست‌ها و برنامه‌های رژیم شاه، مبارزه با فرهنگ مذهبی مردم ایران بود که این مساله همواره با روحیه مذهبی مردم سازگاری نداشت و به تعبیر دیگر می‌توان گفت که به طور طبیعی، قیام پانزده خرداد دارای ماهیت اصیل دینی و مذهبی است زیرا این قیام برای دفاع از فرهنگ اسلامی، ارزش‌ها و هنجارهای مذهبی مردم ایران رخ داده است.

در بررسی پدیده‌های اجتماعی، توجه به عناصر آن بسیار حائز اهمیت است که عناصر اصلی این قیام شامل نیروهای قیام و به بیان دیگر، رهبری قیام و مردم است که توسط ایدئولوژی و اندیشه نهضت به همدیگر پیوند خورده است.

ایدئولوژی و تفکر قیام ۱۵ خرداد نشأت گرفته از اندیشه‌های ناب مذهبی بوده و در واقع اندیشه‌ها، افکار، انگیزه‌ها، اهداف، آرمان‌ها و آرزوهای مردم ایران، از زبان رهبر نهضت یعنی امام (ره) خمینی بیان می‌شد.

محمدحسین شفیعی‌ها در گفت‌وگو با خبرنگاری، با اشاره به وقایع اتفاق افتاده در زمان حکومت شاهنشاهی اظهار کرد: از سال ۱۳۴۰ دو چهره برجسته دینی از جمله آیت الله کاشانی و آیت الله بروجردی که یکی از آن‌ها مراجع معتبر حوزه و دیگری مبارز علیه رژیم شاهنشاهی بود از دنیا رفتند که پس از رحلت این دو شخصیت شاه بر این گمان بود که می‌تواند به اهداف خود برای غارت کشور که توسط آمریکا طراحی شده بود دست پیدا کند.

فعال سیاسی استان قزوین بیان کرد: در سال ۴۱ مسئله انجمن‌های ایالتی و ولایتی بیان شد و مقاومت جدی روحانیت و روشنگری‌ها شکل گرفت که این خود سبب عقب‌نشینی شاه بود که در این میان ورود نهضت علنی امام (ره) در قامت انقلاب پس از رحلت دو چهره مبارز انقلاب انجام شد.

امام (ره) از گذشته در جریان اتفاقات سیاسی کشور بود

وی افزود: امام (ره) که در طول سنوات گذشته به خوبی در جریان اتفاقات سیاسی کشور بوده و نقاط ضعف و قوت را احصا کرده بودند. با شروع توطئه جدید شاه با عنوان انجمن‌های ایالتی و ولایتی امام (ره) رسالت دینی خود را در مقابله با این امر دیدند که در این میان ایشان رهبری انقلاب را به عهده گرفته و با همراهی روحانیت و مراجع به مقاومت علیه این مسئله پرداختند اما دولت در هفت آذر ۴۱ مصوبه انجمن ایالتی و ولایتی را نسخ و القا کرد.

این کارشناس ادامه داد: شاه در دی‌ماه همان سال در تجمعی بحث اصول لایحه شش‌گانه را مطرح کرده و روحانیت را به عنوان ارتجاع سیاه معرفی می‌کند که پس از این سخنرانی آیت الله کمالوند به نمایندگی از روحانیت به گفت‌وگو با شاه در خصوص لایحه شش‌گانه پرداخت که شاه نیز در پاسخ اعلام کرد که نسبت به اجرای این لایحه‌ها مصمم است.

وی افزود: در پی این پیام علمای قم به ایستادگی در مقابل این امر پرداخته و امام (ره) نیز مبارزات علیه رفراندوم را در بهمن ماه اعلام می‌کند.

شفیعی‌ها بیان کرد: در این میان شاه اعلام می‌کند که بیش از ۹۹ درصد مردم به رفراندوم پاسخ مثبت دادند که عدم صحت این کلام زمانی مشخص می‌شود که پس از گذشت چند ماه اعتراضات آغاز می‌شود و روحانیون بر ضد رژیم موضع‌گیری می‌کنند که رهبریت این موضع‌گیری نیز به عهده امام (ره) بود.

وی ادامه داد: امام (ره) واکنش‌های خود را علنی اعلام کردند و شاه را مخاطب قرار دادند که این امر سبب شد تا روحانیت و مراجع نوروز ۴۲ را عزای عمومی اعلام کرده و در روز اول فروردین که مصادف با شهادت امام (ره) صادق (ع) با تجمع در مدرسه فیضیه به سخنرانی امام (ره) گوش فرا دهند.

این فعال سیاسی با بیان اینکه نیروهای شاه وارد مدرسه فیضیه شده و طلاب را به گلوله بستند مطرح کرد: امام (ره) محرم را فرصت مناسبی برای روشنگری می‌دانستند و سخنرانی‌های خود را از ۱۲ محرم آغاز کردند که پیامدهای سخنرانی و قیام مردم در خردادماه ۴۲ اثر بسیاری در پیروزی انقلاب داشت.

رشد آگاهی و تفکر انقلابی در مردم از پیامدهای ۱۵ خرداد بود

وی گفت: رشد آگاهی و تفکر انقلابی در مردم و تشکیل سازمان‌های از پیامدهای مهم قیام ۱۵ خرداد بود.

این کارشناس سیاسی تشریح کرد: زمانی که در پی حرکت‌های کوبنده از امام (ره) سوال می‌کنند که شما با کدام سربازتان می‌خواهید بر علیه شاه قیام

کنید که شاه را اینگونه تهدید می‌کنید امام (ره) می‌گوید سربازان من در گهواره‌ها هستند که ما می‌بینیم همین تعبیر امام (ره) محقق می‌شود.

وی افزود: هرچند به ظاهر قیام ۱۵ خرداد سرکوب شده و در پی آن یک سکوت سنگین و مرگباری در کشور حاکم می‌شود اما می‌بینیم که انقلاب حتی در قیام‌های بعدی از جمله کاپیتولاسیون و تبعید امام (ره) انقلاب به شکل‌گیری خود ادامه داده و گسترش پیدا می‌کند چنانچه در سال ۵۷ به ثمر می‌رسد و امام (ره) در ۱۵ خرداد در سخنرانی که در مدرسه فیضیه انجام می‌دهند حکومت پهلوی را با دودمان بنی امیه و یزید مقایسه کرده و به طور مستقیم شاه را مورد انتقاد قرار می‌دهند و حتی او را تهدید می‌کنند که این امر سبب شد تا نیروهای شاه‌شانه به منزل امام (ره) یورش برده و امام (ره) را دستگیر و در تهران زندانی کنند.

این کارشناس تشریح کرد: امام (ره) که مرجع برتر بودند و مردم به ایشان اعتقاد بسیاری داشتند که طی دستگیری‌ای شام، مردم شروع به تظاهرات کردند.

وی افزود: در این میان جدی‌ترین تظاهرات تهران توسط کشاورزان ورامین شکل می‌گیرد که به نشانه اعتراض به دستگیری امام (ره) به صورت کفن پوش انجام می‌شود و در بین راه مأموران شاه آن‌ها را با سلاح سنگین قتل عام می‌کنند و این موضوع باعث می‌شود که بازتاب بسیار زیادی در سراسر دنیا قیام و همچنین سرکوب رژیم ایجاد شود.

وی گفت: اگر بخواهیم ریشه اصلی انقلاب اسلامی را به عنوان حلقه آخر انقلاب در ایران تلقی کنیم در مجموعه حوادث اجتماعی حلقه‌های متعددی وجود دارد که این حلقه‌ها از مشروطیت و قبل آن نهضت تنباکو آغاز شده و در حلقه آخر یعنی رهبری امام (ره) و انقلاب به یکدیگر پیوند دارد.

قیام ۱۵ خرداد سبب سرنگونی حکومت شاهنشاهی شد

وی در پایان تصریح کرد: در حقیقت ۱۵ خرداد با مبارزات مردم علیه رژیم شاه که از سوی همه قدرت‌ها و آمریکا پشتیبانی می‌شد سبب سرنگونی حکومت طاغوت و پیروزی جمهوری اسلامی شد.

قبادی کارشناس سیاسی نیز در گفت‌وگو با خبرنگاری، با اشاره به اثرگذاری قیام ۱۵ خرداد در انقلاب اظهار کرد: حرکت انقلابی امام (ره) در ۱۵ خرداد ۴۲ در سخنرانی با انجمن‌های ایالتی و ولایتی در خصوص سیاست توسعه طبقات غربی در ایران، رسماً آغاز شد.

کارشناس مسائل سیاسی اذعان کرد: قبل از قیام ۱۵ خرداد نیز قیام‌ها و مبارزات مختلفی از جمله صنعت ملی شدن نفت، نهضت مشروطه، تحریم توتون و تنباکو انجام شده بود اما کلیه این مبارزات به صورت مقطعی و موقت بود و حرکت منسجم و انقلابی را در پی نداشت.

وی افزود: پیش از ۱۵ خرداد تمام قیام‌ها و حرکت‌ها علیه استعمار و سلطه‌جویی مقطعی بود و تحول ساز و ادامه‌دار نبود.

این کارشناس تاکید کرد: قیام مردم در خرداد ادامه دار شد و طبق گفته امام (ره) لازم است این رویداد بزرگ در یادها و ذهن‌ها ماندگار شد و همیشه لازم بود تا ارزش این روز حفظ شود.

قیام ۱۵ خرداد نقطه عطف حرکت انقلاب اسلامی بود

وی ادامه داد: قیام ۱۵ خرداد نقطه عطف حرکت انقلاب اسلامی بود که مردم و رهبری در کنار هم برای مبارزه با ظلم و سلطه‌جویی حاضر شدند که در این موتور حرکت با قیام ۱۵ خرداد آغاز و ادامه‌دار شد.

قبادی با بیان اینکه انقلاب یک حرکت تشکیلاتی بود که عموم مردم در آن حضور داشتند تاکید کرد: اگرچه پس از قیام ۱۵ خرداد امام (ره) به کشورهای مختلف تبعید شد اما جریان انقلاب بین مردم ادامه دار شد.

وی عنوان کرد: نقطه مهم شخصیت امام (ره) مصلح بودن ایشان بود به این معنا که در طول تاریخ و دوران علما و فقهای بسیاری وجود داشتند اما تنها امام (ره) بود که با روحیه اصلاح طلبی گام برداشت.

این کارشناس تصریح کرد: امام (ره) در شرایطی که افراد اثرگذار نسبت به امور جامعه، مبارزه با ظلم و قیام نسبتاً بی تفاوت بودند اما اصلاح امور را در پیش گرفت.

وی افزود: ابعاد شخصیتی امام (ره) بسیار متفاوت است چیزی که ایشان را به اسوه جهانی تبدیل کرد این بود که ایشان در راستا اصلاح جامعه گام برداشت چنانچه چیزی که سیدالشهدا را با در ذهن‌ها ماندگار و ایشان را نسبت به سایر ائمه برجسته کرد حرکت ایشان در راستا اصلاح امور بود.

این کارشناس تاکید کرد: امام (ره) در حالی که در جایگاه عالم و فقیه قرار داشت با دیدن فساد و ظلم در جامعه واکنش نشان داد چرا که شخصیت ایشان یک شخصیت تربیت یافته و شکل گرفته بود و همین ویژگی‌ها بود که توانست سبب وقوع یک پدیده و معجزه در تاریخ شود.

وی بیان کرد: لازم است ابعاد شخصیتی امام (ره) به نسل جوان معرفی شود چرا که ایشان دارای شخصیت‌های برجسته متعددی بود به گونه‌ای که ایشان در مراقبت از خود بسیار موفق عمل کردند و در زمانی که به قدرت رسیدند از قدرت و مسئولیت سوءاستفاده نکردند.

قبادی در پایان گفت: امام (ره) مسئولیت و قدرت را در رسیدن به رفاه، برخورداری و استفاده شخصی تعریف نمی‌کردند بلکه مسئولیت و قدرت را برای خدمت به مردم می‌خواستند.

ابوالحسن کبیری در گفت‌وگویی، با اشاره به عوامل تشکیل دهنده انقلاب اظهار کرد: با مروری بر تاریخ پر فراز و نشیب انقلاب متوجه می‌شویم که مهم‌ترین عامل پیروزی انقلاب استمرار و تداوم آن با رهبری راهیان امام (ره) است که طبق گفته رهبر انقلاب، انقلاب اسلامی یک انقلاب الهی است که معماری آن نیز الهی بوده و توسط انسانی الهی شکل گرفته است.

معاونت سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری قزوین بیان کرد: شخصیت فردی امام (ره) اولین اثرگذاری مهم را در به وجود آمدن انقلاب داشت ایشان به گونه‌ای بودند که در برابر کوچک‌ترین تعرض به دین اسلام، شیعیان و مسلمانان سکوت نمی‌کردند.

وی افزود: اولین گام امام (ره) خمینی برای مبارزه با استکبار بعد از قانون کاپیتولاسیون بود که امام (ره) در سخنرانی ۱۳ خرداد مردم را به اعتراض علیه نظام، مقدمات و مسلمانان دعوت کرد.

مردم عامل شکل‌گیری انقلاب بودند

این مسئول ابراز کرد: مردم عامل بعدی شکل‌گیری انقلاب بودند و با سخنرانی امام (ره) مردم پای کار آمدند و حماسه عظیم ۱۵ خرداد را رقم زدند و در این میان می‌توان گفت اگر مردم همراه نبود رهبری به تنهایی برای ایجاد انقلاب کافی نبود اما مردم بعد از سخنرانی امام (ره) وارد میدان شدند.

وی ادامه داد: پس از دستگیری امام (ره) مردم ساکت نماندند که البته این مسئله در خاطرات اسدالله اعلم نیز مشهود است که مردم از سراسر کشور قیام کرده بودند که عده‌ای از مردم ورامین و قم با به رگبار بستند.

این مسئول تاکید کرد: تداوم حکومت از جمله مسائل مهم بود چنانچه حتی زمانی که امام (ره) تبعید شدند و در کشور حضور نداشتند باز هم موج حمایت مردم فروکش نکرد.

وی افزود: سومین عامل، ایمان و عقیده راسخ مردم بود که این مسائل نیز در کتب و پژوهش‌های محققان آمریکایی نیز مشهود است ریشه قدرت انقلاب در تداوم آن است و علت نابودی رژیم شاه بی‌عرضگی آن نبوده بلکه رهبری، پای‌بند بودن مردم به عقیده و مذهب شیعه و تداوم آن بوده است که در اینجا محقق آمریکایی می‌گوید این انقلاب و استقبال مردم از شهادت و ایستادگی در برابر ستم از حماسه نوه پیامبر در طی ۱۴۰۰ سال گذشته اقتباس شده و این رشادتها و شهادتها در ماه محرم سینه به سینه به مردم منتقل شده و شیعه پویایی خود را حفظ کرده است.

قیام ۱۵ خرداد و سالروز ارتحال امام (ره) شروع نهضت ادامه دار انقلاب است

کبیری بیان کرد: قیام ۱۵ خرداد و سالروز ارتحال امام (ره) که شروع نهضت ادامه دار انقلاب است در تاریخ ماندگار شده و از آن پس کشتی هدایت انقلاب به دستی سپرده شد که همان ویژگی‌های امام (ره) را به همراه دارد که در طول بیش از ۳۰ سال رهبری توانسته انقلاب را از طوفان‌های سهمگین دشمنان داخلی و خارجی نجات دهد.

وی در پایان گفت: قیام ۱۵ خرداد مصیبت مبارکی بود که سبب شد تا استقلال و آزادی در کشور محقق شود.

منشأ و خاستگاه قیام پانزده خرداد اندیشه‌های روحانیت مبارز شیعه، به رهبری حضرت امام (ره) خمینی (ره) بود که در اندیشه‌ها و تفکرات آن حضرت، تشکیل حکومت اسلامی و اجرای احکام اسلام جایگاه خاصی داشت.

بر این اساس اجرای قوانین اسلام در حوزه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی از انگیزه‌های اصولی نیروهای مذهبی محسوب می‌شد اما با توجه به تخطی رژیم شاه از حدود الهی و عدم اجرای احکام اسلام، امر به معروف و نهی از منکر، دفاع از سنت‌ها و ارزش‌های اسلامی، مقابله با برنامه‌های استعماری آمریکا و اسرائیل، مبارزه با حاکمیت و گسترش فرهنگ غربی که منافای با معیارهای فرهنگ اسلام ناب محمدی بود، از انگیزه‌های نسل جدید روحانیت، برای ورود به عرصه سیاسی کشور و وقوع قیام پانزده خرداد به شمار می‌رفت.

قیام پانزده خرداد ۴۲ دارای ویژگی‌های بود که هیچیک از جنبش‌های سیاسی و اجتماعی پیشین ایران، واجد همه این خصوصیات نبودند که این امر سبب شد تا قیام پانزده خرداد یک حرکت سیاسی، اجتماعی، فکری و فرهنگی منحصر به فرد باشد که نقطه عطفی در سیر تحولات سیاسی و اجتماعی ایران پدید آورد و سمت و سوی مذهبی به آن ببخشد و کشور را به سوی ارزش‌های اسلامی که راه سعادت بشری در آن نهفته است جهت‌دهی کند.